

Sisälllys

❖ Vähimmäisomavaraisuusastevaatimuksen arvioidaan kasvattavan Suomen pankkisektorin pääomavaatimuksia maltillisesti.....	2
❖ Suomalaispankit täyttävät tämänhetkiset MREL-vaatimukset selvästi.....	2
❖ Pankkipaketti muuttaa myös MREL-vaatimuskehikkoa – suurimpien suomalaispankkien MREL-instrumenttien laatuvaatimukset tiukentuvat.....	4
❖ Basel III -uudistusten arvioidaan heikentävän Suomen pankkisektorin vakavaraisuussuhteita huomattavasti	5
❖ Basel III -uudistusten vaikutukset pääomavaatimuksiin riippuvat uuden lattiasäännön toteutustavasta ja lisäpääomavaatimusten kehityksestä	7

Kirjoittaja

- ❖ Arttu Kiviniemi, finanssianalyytikko

Luottolaitosten vakavaraisuus- ja kriisinratkaisusääntelyn muutoksista koostuva ns. pankkipaketti¹ muuttaa luottolaitosten tappionkantokykyä koskevaa vakavaraisuus- ja MREL-vaatimuskehikkoa. Pankkipaketin myötä luottolaitosten on jatkossa täytettävä samanaikaisesti sekä riskiperusteiset että ei-riskiperusteiset pääoma- ja MREL-vaatimukset. Lisäksi suurimpien ja merkittävimpien pankkien MREL-instrumenttien laatuvaatimuksia tiukennetaan ja pankeille voidaan asettaa uusi MREL-perusteinen voitonjakorajoite.

Parhaillaan valmisteltava Basel III -uudistusten täytäntöönpano EU:n vakavaraisuussääntelyyn tulee myöhemmin muuttamaan vakavaraisuuslaskennan riskipainotettujen erien laskentaa olennaisesti. Eri-tyisesti Basel III -uudistusten uusi lattiasääntö (*output floor*) mutkistaa riskipainotettujen vakavaraisuusvaatimusten ja sitä kautta myös riskiperusteisten MREL-vaatimusten laskentaa. Lattiasäännön arvioidaan kasvattavan Suomen pankkisektorin riskipainotettuja eriä merkittävästi.

Kaiken kaikkiaan pankkien tappionkantokykyä koskeva vaatimuskokonaisuus laajenee ja monimutkaistuu huomattavasti tulevien sääntelymuutosten myötä. Pankkien vaatimuskehikon kokonaisvaltaisen tarkastelu onkin jatkossa yhä keskeisempää, kun arvioidaan pankkien tappionkantokykyä ja liikkumavaraa suhteessa eri vaatimuksiin.

¹ EU:n vakavaraisuusasetuksen muutossäädös (EU) 2019/876 (CRR2), kriisinratkaisusasetuksen muutossäädös (EU) 2019/877 (SRMR2), luottolaitosdirektiivin muutossäädös (EU) 2019/878 (CRDV) sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin muutossäädös (EU) 2019/879 (BRRD2).

Vähimmäisomavaraisuusastevaatimuksen arvioidaan kasvattavan Suomen pankkisektorin pääomavaatimuksia maltillisesti

Kesäkuussa 2019 julkaistussa luottolaitosten vakavaraisuussäätelyn uudistuspaketissa (ns. pankkipaketti) luottolaitoksille asetettiin Basel-standardien mukainen sitova kolmen prosentin vähimmäisomavaraisuusastevaatimus (*leverage ratio*). Vaatimuksen soveltaminen alkaa 28.6.2021. Vaatimuksen tarkoituksena on hillitä luottolaitosten liiallista velkaantumista.

Riskipainottoman vähimmäisomavaraisuusastevaatimus täydentää riskiperusteisia vakavaraisuusvaatimuksia. Luottolaitosten onkin jatkossa täytettävä samanaikaisesti sekä riskiperusteiset vakavaraisuusvaatimukset että ei-riskiperusteinen vähimmäisomavaraisuusastevaatimus. Luottolaitoksille voidaan jatkossa asettaa myös harkinnanvaraisia pilari 2 -luonteisia omavaraisuusastevaatimuksia kolmen prosentin minimivaatimuksen lisäksi. Käytännössä riskiperusteisten pääomavaatimusten ja riskipainottomien omavaraisuusastevaatimusten keskinäinen rajoittavuus määräytyy vastuiden keskimääräisten riskipainojen ja luottolaitokselle asetettujen lisäpääomavaatimusten suuruuden perusteella.

Vuoden 2019 lopun tietojen valossa kaikki suomalaiset luottolaitokset täyttäsivät kolmen prosentin vähimmäisomavaraisuusastevaatimuksen. Omavaraisuusasteiden alin arvo oli 3,7 % vuoden 2019 lopussa. Vähimmäisomavaraisuusasteen arvioitu vaikutus Suomen pankkisektorin efektiivisiin pääomavaatimuksiin jäisi vuoden 2019 lopun tietojen perusteella varsin maltilliseksi. Kolmen prosentin vähimmäisomavaraisuusastevaatimuksen arvioidaan kasvattavan Suomen pankkisektorin ensisijaisten omien varojen kokonaisvaatimusta noin 1,0 mrd. eurolla (+3,1 %). Vähimmäisomavaraisuusasteen mukainen ensisijaisten omien varojen vaatimus olisi vuoden 2019 lopun tietojen perusteella riskiperusteista vaatimusta¹ korkeampi kolmelle luottolaitokselle tai luottolaitosryhmälle.

Suomalaispankit täyttävät tämänhetkiset MREL-vaatimukset selvästi

Pääomavaatimusten lisäksi pankkien omien varojen ja velkarahoituksen tasoa ohjaa omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimus (*minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL*). MREL-vaatimus on harkinnanvarainen, pilari 2 -tyyppinen vaatimus, joka asetetaan laitospohjaisen kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä. EKP:n suorassa valvonnassa olevien luottolaitosten (ns. SI-luottolaitokset) MREL-vaatimusten asettamisesta vastaa EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB), kun taas Finanssivalvonnan suorassa valvonnassa olevien luottolaitosten (ns. LSI-luottolaitokset) MREL-vaatimukset asettaa Suomen kansallinen kriisinratkaisuviranomainen Rahoitusvakausvirasto (RVV).

MREL-vaatimuksen asettamisella varmistetaan, että laitoksilla on laitos- ja ryhmätasolla jatkuvasti tarpeeksi omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja kriisitilanteiden arvioitujen tappioiden kattamiseksi sekä pääomapohjan vahvistamiseksi kriisinratkaisun jälkeen. Näin ollen MREL-vaatimus turvaa osaltaan rahoitusvakautta ja rahoitusmarkkinoiden kriittisiä toimintoja, edistää sijoittajavastuun toteutumista sekä parantaa laitoksen toiminnan uudelleenjärjestelyn edellytyksiä.

¹ Sisältää minimivaatimuksen (6 %), kiinteän lisäpääomavaatimuksen (2,5 %), laitospohjaisen muuttuvan lisäpääomavaatimuksen, O-SII-järjestelmäriskipuskurivaatimuksen sekä harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (pilari 2).

MREL-vaatimus voidaan käytännössä kattaa omilla varoilla, omien varojen ulkopuolisilla heikomman etuoikeusaseman veloilla (esim. *senior non-preferred -velkakirjat, SNP*) sekä muilla MREL-kelpoisilla veloilla¹. Velkojen MREL-kelpoisuuden edellytyksenä on, että velan nimellisarvoa voidaan alentaa. Lisäksi edellytyksenä on muun muassa, että velka on vakuudeton ja täysin maksettu ja että velan jäljellä oleva maturiteetti on vähintään 1 vuosi.

MREL-vaatimuksen määrään ja soveltamistasoihin vaikuttaa kriisinratkaisusuunnitelmassa määritelty kriisinratkaisustrategia. MREL-vaateen määrittämisessä sovellettava säädöskehikko perustuu komission delegoituun MREL-asetukseen, EU:n vakavaraisuusasetukseen sekä luottolaitosdirektiiviä ja elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviä (Banking Recovery and Resolution Directive, BRRD) täytäntöönpanevaan kansalliseen lainsäädäntöön eli luottolaitoslakiin ja kriisinratkaisulakiin. SI-luottolaitosten MREL-vaatimusten määrittelyssä sovelletaan lisäksi EU:n kriisinratkaisuasetausta (Single Resolution Mechanism Regulation, SRMR) sekä SRB:n julkaisemia politiikkalinjauksia. RVV julkaisee niin ikään LSI-laitoksia koskevia yleisiä MREL-linjauksia.

Laitokset jaetaan kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä kriisihallintoon asetettaviin ja tavanomaisen maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluviin laitoksiin. Tavanomaisen maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvien laitosten MREL-vaatimus vastaa käytännössä kokonaispääomavaatimusta. Kriisihallintoon asetettavilla pankeilla MREL-vaatimuksen suuruus on karkeasti arvioituna kokonaispääomavaatimus kerrottuna kahdella. MREL-vaatimuksen oletustasosta voidaan kuitenkin kriisinratkaisuviranomaisen harkinnalla ja säännöksiin perustuvilla edellytyksillä poiketa sekä ylös- että alaspäin.

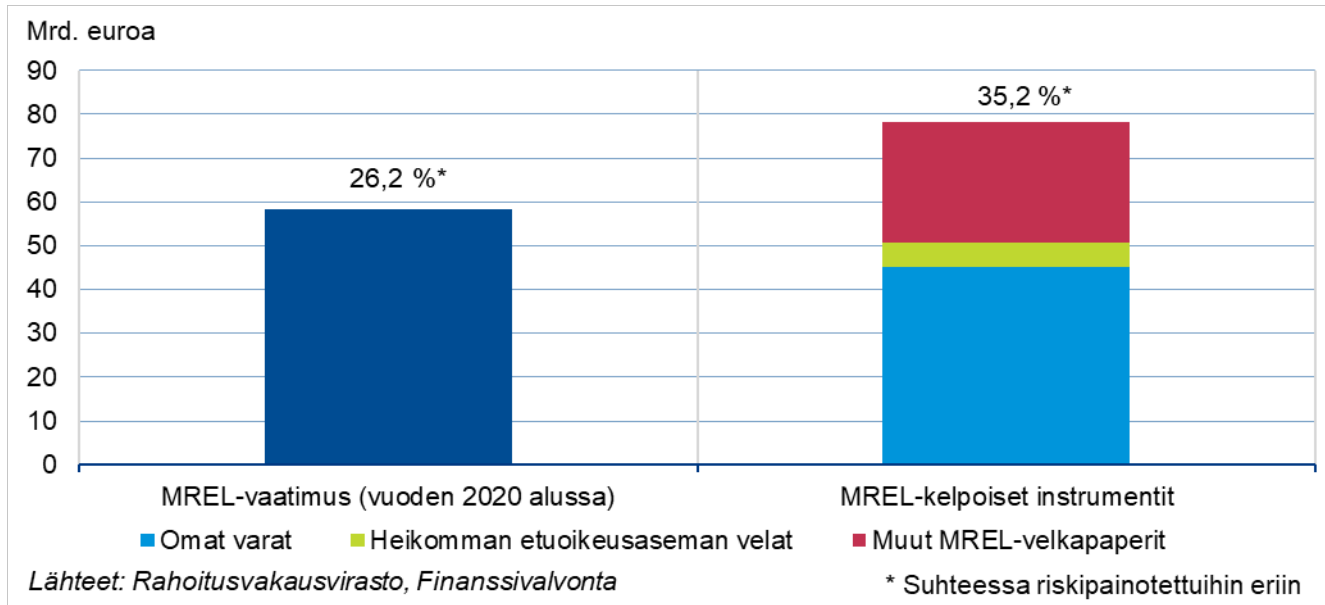
Suomalaisten MREL-pankkien² arvioitu yhteenlaskettu MREL-vaatimus oli vuoden 2020 alussa noin 58,4 mrd. euroa (26,2 % riskipainotetuista eristä) ja MREL-kelpoisten instrumenttien määrä noin 78,3 mrd. euroa (35,2 %) (Kuvio 1)³. Suomalaiset MREL-pankit kattavat keskimäärin noin 78 % tämänhetkisistä MREL-vaatimuksistaan omilla varoilla. Omien varojen osuus MREL-kelpoisista instrumenteista on arviolta 58 %, heikomman etuoikeusaseman velkojen 7 % ja muiden MREL-kelpoisten velkojen 35 %. MREL-instrumenttien ylijäämä suhteessa MREL-vaatimukseen on suurimmalla osalla suomalaisista MREL-pankeista korkeampi kuin omien varojen ylijäämä suhteessa riskiperusteisiin omien varojen vaatimukseen. Riskiperusteiset vakavaraisuusvaatimukset ovat tässä mielessä MREL-vaatimuksia rajoittavampia valtaosalle suomalaisista MREL-pankeista. MREL-vaatimus on riskiperusteisia pääomavaatimuksia rajoittavampi ainoastaan yhdelle suomalaispankille.

¹ Ydinpääomaan luettavat instrumentit ovat MREL-instrumenttien keskinäisessä etuoikeusjärjestyksessä kaikista heikoimmassa asemassa eli luottolaitoksen tappiot katetaan ensimmäisenä ydinpääomalla. Ydinpääoman jälkeen tappioita katetaan muilla omien varojen instrumenteilla (ensisijainen lisäpääoma, toissijainen pääoma). Heikomman etuoikeusaseman velat, kuten SNP-bondit ovat puolestaan omia varoja paremmassa mutta esimerkiksi tavanomaisia MREL-kelpoisia senior-velkoja heikommassa etuoikeusasemassa.

² MREL-pankeilla viitataan kriisihallintoon asetettaviin pankkeihin.

³ Luvut perustuvat tuoreimpiin saatavilla oleviin viranomaisraportoinnin tietoihin. Käytännössä tiedot ovat ajankohdilta 30.6.2019 ja 30.9.2019.

Kuvio 1. Suomalaispankkien MREL-vaatimukset ja MREL-kelpoiset instrumentit

Suomalaispankit ovat kokonaisuudessaan valmistautuneet MREL-vaatimuksiin paremmin kuin EU-maiden pankit keskimäärin. Kaikki MREL-vaatimusten piirissä olevat suomalaispankit täyttävät tällä hetkellä voimassa olevat MREL-vaatimukset selvästi, kun taas eurooppalaisista MREL-pankeista yli 50 % ei täytä vuoden 2019 kesäkuuhun mennessä asetettuja MREL-vaatimuksia Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) MREL-seurantareportin¹ mukaan. Suomalaispankkien keskimääräinen ylimääräinen puskuri suhteessa MREL-vaatimuksiin on myös korkeampi kuin EU-alueella keskimäärin. Suomalaispankkien keskimääräinen riskipainotettuihin eriin suhteutettu MREL-vaatimusten taso (26,2 %) vastaa EU-alueen pankkien keskimääräistä tasoa (26,1 %). Suomalaispankkien MREL-instrumenttien määrä suhteessa riskipainotettuihin eriin (35,2 %) on sen sijaan eurooppalaista keskitasoa (30,5 %) korkeampi.

Pankkipaketti muuttaa myös MREL-vaatimuskehikkoa – suurimpien suomalaispankkien MREL-instrumenttien laatuvaatimukset tiukentuvat

Pankkipaketti muuttaa ja laajentaa merkittävästi myös luottolaitosten MREL-vaatimuksia koskevaa lainsäädäntökehikkoa. Pankkipaketin myötä sitova vähimmäisomavaraisuusaste huomioidaan jatkossa myös MREL-vaatimuksen kalibroinnissa, sillä pankin tulee jatkossa tappioiden kattamisen ja uudelleenpääomituksen jälkeen täyttää riskipainotettujen vakavaraisuusvaatimusten ohella myös riskipainottoman 3 prosentin vähimmäisomavaraisuusastevaatimus. Pankkipaketin myötä MREL-vaatimus kalibroidaan ja ilmaistaan prosenttiosuutena laitoksen riskipainotettujen erien kokonaismäärästä sekä omavaraisuusasteen laskennan riskipainottomien vastuiden kokonaismäärästä. Riskiperusteiset ja ei-riskiperusteiset MREL-vaatimukset täydentävät toisiaan ja laitoksen on täytettävä jatkuvasti molemmat vaatimukset. Käytännössä luottolaitokselle asetettujen lisäpääomavaatimusten ja vastuiden keskimääräisten riskipainojen perusteella määräytyy, kumpi MREL-vaatimuksista on efektiivinen.

¹ EBA (2020) [Quantitative MREL Report](#).

Uudistetussa kehikossa riskiperusteisen MREL-vaatimuksen täyttämiseen käytettävää ydinpääomaa ei voida enää samanaikaisesti käyttää luottolaitoksen makrovakauspuskurien¹ täyttämiseen. Luottolaitoksen ydinpääomaa käytetään tarvittaessa ensin MREL-vaatimuksen täyttämiseen ja vasta tämän jälkeen yhdistetyn puskurivaatimuksen täyttämiseen. Yhdistetyn puskurivaatimuksen ja varsinaisen MREL-vaatimuksen eriyttämisen merkittävin seuraus on uusi MREL-perusteinen voitonjakorajoite (*Maximum Distributable Amount, MDA*). Mikäli laitoksen ydinpääoma ei MREL-vaatimuksen täyttämisen jälkeen enää riitä täyttämään yhdistettyä puskurivaatimusta, kriisinratkaisuviranomainen voi asettaa laitokselle puskurivaatimuksen alituksen suuruudesta riippuvan voitonjakorajoitteen². Käytännössä MREL-perusteinen MDA-raja voi olla pääomavaatimusten alittamiseen perustuvaa MDA-rajaa rajoittavampi, mikäli laitos täyttää huomattavan osan MREL-vaatimuksestaan ydinpääomalla.

Pankkipaketin myötä myös MREL-instrumenttien laatuvaatimuksia tiukennetaan, sillä globaalin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä (G-SIB-pankit) sekä muille suurille³ tai kriisinratkaisuviranomaisen merkittäviksi katsomille pankeille asetetaan sitova pilari 1 -luonteinen subordinaatiovaatimus. Vähimmäissubordinaatiovaatimuksen perusteella määräytyy, kuinka suuri osa pankin MREL-vaatimuksesta on täytettävä omilla varoilla tai tavanomaisia, MREL-kelpoisia senior-velkoja heikommassa etuoikeusasemassa olevilla veloilla, kuten SNP-velkakirjoilla. Subordinaatiovaatimuksen tarkoituksena on parantaa kriisinratkaisutoimenpiteiden tehokkuutta ja uskottavuutta pienentämällä ns. *no creditor worse off* -riskiä (NCWO). NCWO-riskillä viitataan tilanteeseen, jossa osakkeenomistajien ja velkojien tappiot ovat kriisinratkaisutoimenpiteitä sovellettaessa suuremmat kuin tavanomaisessa konkurssimenettelyssä.

Pilari 1 -subordinaatiovaatimuksen lisäksi pankeille voidaan edelleen asettaa harkinnanvaraisia pilari 2 -luonteisia subordinaatiovaatimuksia. Viime kädessä subordinaatiovaatimuksen mitoitukseen vaikuttaa pankkikohtainen NCWO-riskin arviointi.

Pilari 1 -subordinaatiovaatimus kohdistuu tämänhetkisen arvion mukaan ainakin kahteen suurimpaan suomalaiseen pankkiryhmään: Nordeaan ja OP Ryhmään. Suomalaispankkien arvioidaan täyttävän subordinaatiovaatimuksen suurimmaksi osaksi omilla varoilla. Pankit ovat vaatimuksen täyttämiseksi käynnistäneet myös SNP-velkakirjojen liikkeeseenlaskuohjelmia.

MREL-vaatimuskehikon muutokset on saatettava voimaan kansallisella lainsäädännöllä viimeistään 28.12.2020. Uuden sääntelyn mukaisia MREL- ja subordinaatiovaatimuksia asetetaan pankeille vuodesta 2021 alkaen. Lähtökohtaisesti uudet pankkipaketin mukaiset vaatimukset astuvat täysimääräisesti voimaan viimeistään vuoden 2024 alussa. Euroalueen merkittävillä pankeille asetetaan lopullisten ja täysimääräisten MREL- ja subordinaatiovaatimusten lisäksi välitavoitteet ainakin vuodelle 2022.

Basel III -uudistusten arvioidaan heikentävän Suomen pankkisektorin vakavaraisuussuhteita huomattavasti

Baselin pankkivalvontakomitean joulukuussa 2017 julkaisemat Basel III -sääntelykehikon uudistukset muuttavat pankkipaketin lisäksi pankkien vakavaraisuussääntelyä olennaisesti tulevina vuosina. Uudistusten tarkoituksena on parantaa vakavaraisuussuhteiden vertailtavuutta ja pienentää riskipainotettujen erien perusteetonta vaihtelua eri pankkien ja maiden välillä. Uudistukset lisäävät vakavaraisuuslaskennan standardimenetelmien riskiperusteisuutta ja rajoittavat sisäisten mallien käyttömahdollisuuksia. Li-

¹ Kiinteä ja muuttuva lisäpääomavaatimus, G-SII-/O-SII-lisäpääomavaatimus ja järjestelmäriskipuskurivaatimus.

² Voitonjakorajoite ei ole automaattinen. Rajoitteen soveltamisrajan alitusta seuraa korkeintaan 9 kuukauden harkinta-aika, jonka aikana kriisinratkaisuviranomainen arvioi ja päättää, asetetaanko laitokselle voitonjakorajoite.

³ Ns. top tier -pankit, joiden konsolidoitu taseen loppusumma ylittää 100 mrd. euroa.

säksi uudistuksilla rajoitetaan pankkien mahdollisuuksia keventää pääomavaatimuksiaan sisäisillä malleilla standardimenetelmiin verrattuna¹. Valmistelutyö uudistusten sisällyttämiseksi EU:n vakavaraisuussäätelyyn on parhaillaan käynnissä, ja Euroopan komission odotetaan antavan ehdotuksensa uudistusten täytäntöönpanosta vuoden 2020 aikana. Alkuperäiset standardit astuvat voimaan 1.1.2022.

Arvioiduilta vaikutuksiltaan keskeisin uudistus on riskipainotettujen erien uusi lattiasääntö (*output floor*), joka rajoittaa sisäisillä malleilla saavutettavia pääomahyötyjä. Uuden lattiasäännön myötä vakavaraisuuslaskennan riskipainotettujen erien kokonaismäärän on oltava vähintään 72,5 % riskipainotettujen erien kokonaismäärästä, joka saataisiin soveltamalla pelkästään Basel III -kehikon mukaisia standardimenetelmiä. Uuden lattiasäännön on alkuperäisten standardien mukaan tarkoitus astua voimaan vaiheittain 1.1.2022 alkaen niin, että vaatimus olisi täysimääräisesti voimassa 1.1.2027.

Suomalaispankkien omien arvioiden ja Finanssivalvonnan laskelmien perusteella Basel III -uudistusten arvioidaan kasvattavan Suomen pankkisektorin riskipainotettuja eriä noin 37 mrd. eurolla (+16 %) vuoden 2019 lopun tilanteeseen verrattuna². Joulukuun 2019 lopun omien varojen määrillä arvioituna riskipainotettujen erien kasvu vastaisi noin 2,5 (3,0) prosenttiyksikön laskua pankkisektorin keskimääräisessä ydinvakavaraisuussuhteessa (kokonaisvakavaraisuussuhteessa).

Käytännössä uudistusten vaikutus tulee pääasiassa uudesta lattiasäännöstä. Vaikutusarvioihin osallistuneiden ja vakavaraisuuslaskennan sisäisiä malleja hyödyntävien suomalaispankkien keskimääräiset euromääräiset pääomahyödyt ovat arviolta noin 45 % standardimenetelmien mukaan laskettuihin riskipainotettuihin eriin verrattuna (Kuvio 2). Pääomahyödyt ovat suurimmillaan yritys- ja vähittäisvastuiden sisäisissä luottoriskimalleissa.

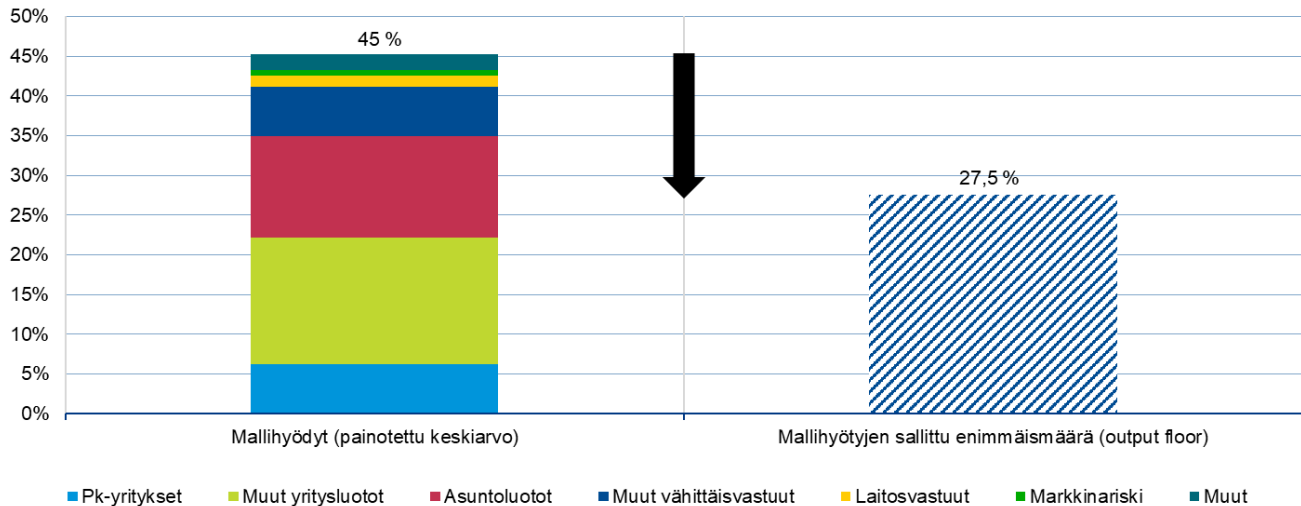
EKP:n suurimmille suomalaispankeille asettamat mikrovalvonnan riskipainolattiat ja mallirajoitteet sekä Finanssivalvonnan ja Ruotsin valvojan makrovakauserusteina asettamat riskipainolattiat ovat jo osaltaan nostaneet suomalaispankkien keskimääräisiä riskipainoja ja rajoittaneet näin sisäisillä malleilla saavutettuja pääomahyötyjä. Nämä suomalaispankeille jo asetetut rajoitteet keventävät Basel III -lattiasäännön arvioituja nettovaikutuksia³.

¹ Uudistusten sisällöstä tarkemmin Finanssivalvonnan aiemmassa [artikkelissa](#)

² Tulokset perustuvat Euroopan komission neuvonantopyyntöön (Call for Advice, CfA) liittyvän EBAn kertaluonteisen vaikutusarviokyselyn (ajankohdalta 30.6.2018) sekä EBAn säännönmukaisen puolivuositaisen vaikutusarviokyselyn (ajankohdalta 30.6.2019) vastauksiin. Otos kattaa yhteensä 6 luottolaitosryhmää, joiden yhteenlaskettu tase ja riskipainotetut erät kattavat yli 95 % Suomen pankkisektorista. Vaikutuksia arvioitaessa on sovellettu vaikutusarvioissa esitettyjä, riskilajikohtaisia riskipainotettujen erien suhteellisia muutoksia ajankohdan 31.12.2019 lukuihin.

³ Vaikutusarviolaskelmissa on oletettu, että rajoitteet puretaan Basel III -implementoinnin myötä. Rajoitteiden purkamisesta seuraava riskipainotettujen erien lasku kompensoi Basel III -lattiasäännöstä seuraavaa riskipainotettujen erien kasvua. Laskelmien lopputulos (uudistusten nettovaikutus) olisi sama, vaikka oletettaisiin, että rajoitteet säilyvät Basel III -implementoinnin jälkeen.

Kuvio 2. Suomalaispankkien sisäisillä malleilla saavuttama keskimääräinen pääomavaateiden kevennys standardimenetelmään verrattuna

Lähde: Finanssivalvonta

Basel III -uudistusten vaikutukset pääomavaatimukseen riippuvat uuden lattiasäännön toteutustavasta ja lisäpääomavaatimusten kehityksestä

Basel III -uudistusten vaikutus pankkien euromääräisiin kokonaispääomavaatimuksiin määräytyy ennen kaikkea sen perusteella, millä tavalla riskipainotettujen erien uusi lattiasääntö huomioidaan eri lisäpääomavaatimusten laskennassa tulevassa vakavaraisuussäätelyssä. Lisäksi uudistusten vaikutuksia ohjaa luonnollisesti mikro- ja makrovalvonnan lisäpääomavaatimusten kehitys.

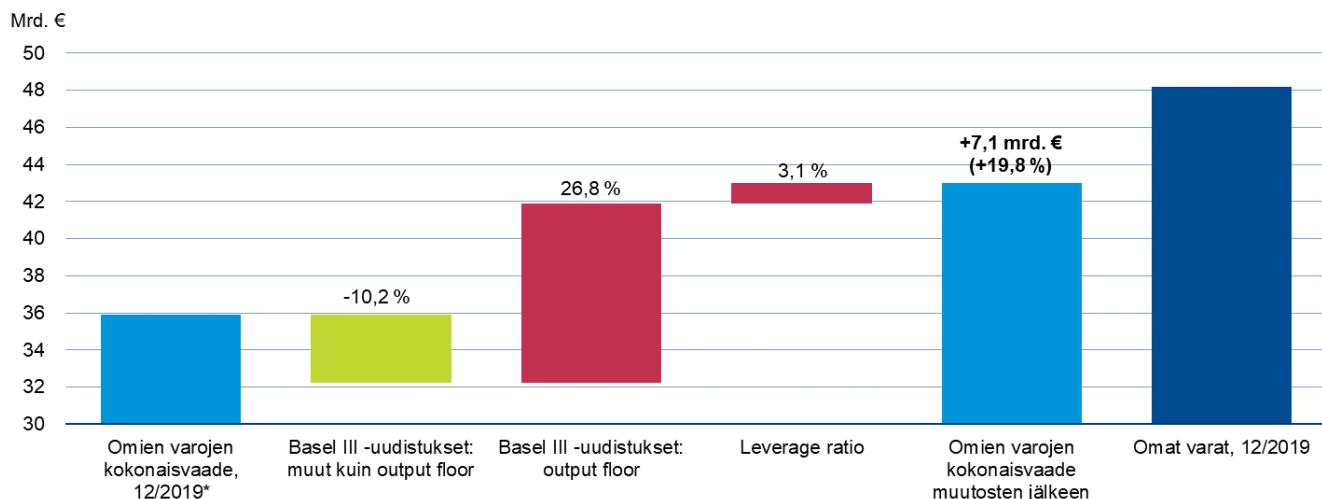
EBAn vaikutusarvioporteissa¹ lattiasäännön ensisijaiseksi toteutustavaksi ehdotetaan ns. *main approach* -lähestymistapaa, jossa kaikki EU-lainsäädännön mukaiset pääomavaatimukset laskettaisiin lattiasäännön soveltamisen jälkeisestä riskipainotettujen erien kokonaismäärästä. Menetelmä on vaihtoehtoisista toteutustavoista yksinkertaisin ja selkein, mutta se vähentää myös eniten vakavaraisuuslaskennan riskiperusteisuutta². Menetelmä kasvattaisi myös huomattavasti Suomen pankkisektorin pääomavaatimuksia, ellei riskipainotettujen erien kasvusta aiheutuvaa pääomavaatimusten kasvua kompensoida osittain pilari 2- tai makrovakaussuoritusvaatimuksia alentamalla.

Mikäli lisäpääomavaatimusten suhteelliset tasot (suhteessa riskipainotettuihin eriin) pysyisivät muuttomattomina, *main approach* -menetelmä kasvattaisi Suomen pankkisektorin omien varojen kokonaisvaatimusta noin 6,0 mrd. eurolla (+17 %). Mikäli kolmen prosentin vähimmäisomavaraisuusaste otetaan myös huomioon, pankkisektorin omien varojen vaatimuksen arvioidaan kasvavan noin 7,1 mrd. eurolla (+20 %) vuoden 2019 lopun tilanteeseen verrattuna (Kuvio 3).

¹ EBAn [vaikutusarvioportit ja politiikkasuositukset](#).

² Mikäli lattiasääntö on pankille efektiivinen *main approach* -menetelmässä, pankin sisäisten mallien riskiparametrien ja riskipainojen muutoksilla ei tällöin ole välttämättä lainkaan vaikutusta pankin pääomavaatimuksiin.

Kuvio 3. Basel III -uudistusten arvioidut vaikutukset Suomen pankkisektorin omien varojen kokonaisvaatimukseen main approach -menetelmällä

Lähde: Finanssivalvonta

*Sisältää viimeistään 31.3.2020 voimaan astuvat vaatimukset

Kaikkien suomalaispankkien vuoden 2019 lopun omien varojen määrä riittäisi kattamaan pääomavaatimusten arvioidun nousun, mutta vaatimusten kasvu supistaisi kuitenkin pankkisektorin yhteenlasketun ylimääräisen pääomapuskurin alle puoleen nykytasoon verrattuna. Pääomavaatimusten kasvun täysimääräinen kompensointi edellyttäisi arviolta noin 2,2 prosenttiyksikön laskua pankkisektorin keskimääräisessä, riskipainotettuihin eriin suhteutetussa kokonaispääomavaatimuksessa. Käytännössä tämä edellyttäisi esimerkiksi nykyisten pilari 2- ja O-SII-järjestelmäriskipuskurivaatimusten puolittamista.

Lattiasäännön vaihtoehtoiseksi toteutustavaksi (*alternative approach*) on ehdotettu menettelyä, jossa alkuperäiseen Basel-standardiin sisältyvät pääomavaatimukset¹ laskettaisiin lattiasäännön soveltamisen jälkeisestä riskipainotettujen erien kokonaismäärästä, ja Basel-kehikon ulkopuoliset pääomavaatimukset² laskettaisiin riskipainotetuista eristä ennen lattiasäännön huomiointia. Menetelmä olisi main approach

-menetelmää riskiperusteisempi, sillä muutokset sisäisten mallien riskiparametreissa ja riskipainoissa vaikuttaisivat aina pankin pääomavaatimukseen ainakin järjestelmäriskipuskurin ja pilari 2 -vaatimusten kautta. Toisaalta menetelmä lisäisi aiemmin voimaan astuvien pankkipaketin muutosten ohella pankkien vaatimuskehikon monimutkaisuutta entisestään.

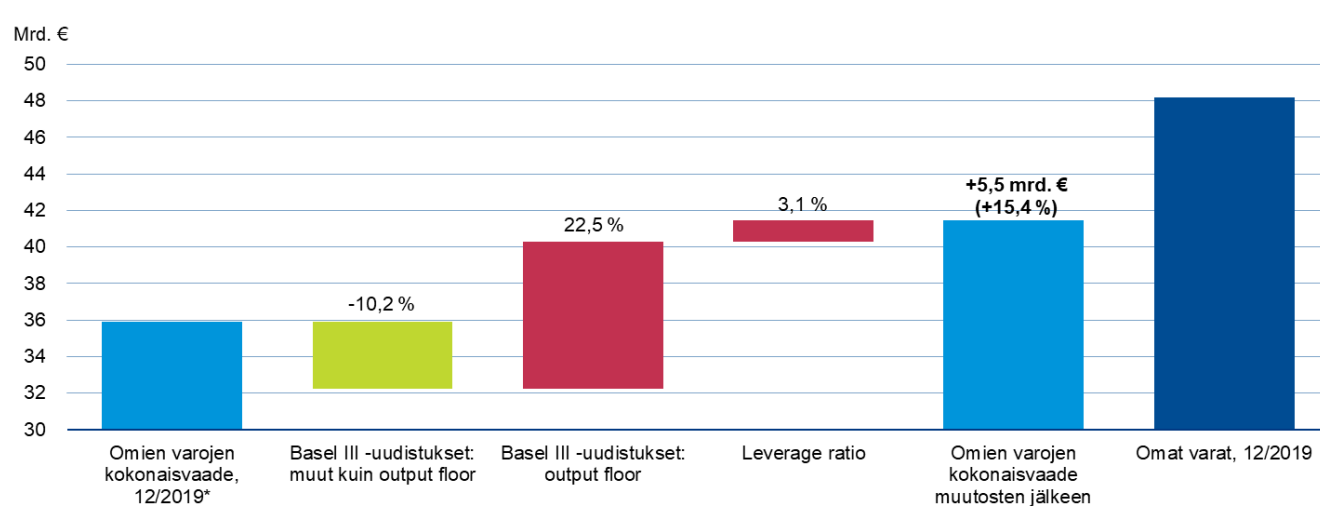
Lisäpääomavaatimusten nykyisillä suhteellisilla tasoilla alternative approach -menetelmä keventäisi pääomavaatimusten arvioitua kasvua noin 1,6 mrd. eurolla main approach -menetelmään verrattuna (Kuvio 4).

¹ Pilari 1 -minimivaatimukset, kiinteä ja muuttuva lisäpääomavaatimus, G-SII-/O-SII-lisäpääomavaatimukset.

² Pilari 2 -vaatimukset, järjestelmäriskipuskurivaatimus.

Kuvio 4. Basel III -uudistusten arvioidut vaikutukset Suomen pankkisektorin omien varojen kokonaisvaatimukseen alternative approach -menetelmällä

Lähde: Finanssivalvonta

*Sisältää viimeistään 31.3.2020 voimaan astuvat vaatimukset